

BEYOĞLU SENİN

FIKRİNLE BEYOĞLU

ÇEVİRİM İÇİ FORUM RAPORU

20 EKİM 2021



İMAR VE
ŞEHİRCİLİK
DAİRE
BAŞKANLIĞI



GİRİŞ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Şehir Planlama Müdürlüğü tarafından 2020 Eylül ayından itibaren yürütülen Beyoğlu ilçesi Strateji Planı çalışmaları kapsamında "Beyoğlu Senin" ilk geniş kapsamlı etkinlik olan "Beyoğlu Senin Forumu" 20 Ekim Çarşamba günü gerçekleştirilmiştir.

Güncel pandemi koşulları nedeniyle 20 Ekim Çarşamba günü çevrim içi olarak gerçekleştirilen forumun temel amacı; şimdiye kadar yapılmış olan çalışmaların sunulması, Beyoğlu'na ilişkin gelmiş olan talep ve önerilerin birlikte değerlendirilmesi ve önümüzdeki planlama sürecinin tartışılmasıdır.

Forum; öncelikle İmar ve Şehircilik Daire Başkanı Gürkan Akgün'ün sürece dair genel başlıkları içeren açılış konuşması ile başlamıştır. Gürkan Akgün konuşmasında; İstanbul'un Kalbi olarak ifade edilebilecek Beyoğlu'nun katılımcı süreçlerle uzun erimli yeni bir planlama deneyimine ev sahipliği yaptığına değinmiştir. Mekânın kullanıcılarının süreç bütününde söz sahibi olarak Beyoğlu'nun geleceğine yönelik strateji belirlemede yer alması gerektiğini ifade etmiştir. Tüm bu süreçlerin Beyoğlu İletişim Ofisi, web sitesi, katılım masaları, sosyal medya paylaşımları ve mahalle şenlikleriyle destekleneceğinin üzerinde durmuştur.

Ardından İPA Genel Sekreteri Oktay Kargül'ün "Beyoğlu Senin" katılım çalışmaları hakkında bilgi verdiği konuşması ile devam etmiştir. Şehir Planlama Müdürlüğü Katılım Koordinatörlüğü tarafından son 1 yılda yapılan çalışmalar ve sonuçlarını aktaran bir sunum gerçekleştirilmiş ve bundan sonraki süreç hakkında bilgi verilmiştir.

Açılış konuşmalarının ve sunumun ardından İdil Akyol Koçan moderatörlüğünde gerçekleştirilen forum kapsamında; katılımcılara katılım sürecinden beklenti ve önerilerini, planlama temaları bağlamında sorun alanları, yaklaşım ve çözüm önerilerini iletmeleri için söz verilmiştir. Forum sonunda Şehir Planlama Şube Müdürü Fatih Doğan tarafından katılımcılardan gelen sorular yanıtlanmış, değerlendirme ve kapanış konuşması gerçekleştirilerek forum sonlandırılmıştır.



FORUM ÇIKTILARI

Ekin Sarıca (Haliç Dayanışması Gönüllüsü):

► Mevcut yönetim yapısında yer alan projelendirme politikasının yeniden değerlendirilmesi gerektiği ifade edildi. Turizm kaygısının çok ön planda olduğu üzerinde duruldu. Haliç Dayanışması temsilcisi tarafından, tersanenin müzeleştirilmemesi yönünde talebin olduğu dile getirildi. Müze programının tersane fonksiyonunun yanında yer aldığı, müzeleştirme politikasının Beyoğlu Kültür Yolu projesi ile beslendiği ve Galataport dönüşümünden de etkilenecek kira fiyatlarını artırdığı üzerinde duruldu.

► Tersane'ye ilişkin yapılan ve yapılacak çalışmalara yönelik bilgilendirme talebi dile getirildi. Tersane üretim fonksiyonunun devam etmesinin önemine değinildi. Mekânsal dönüşümler gerçekleştirilirken mevcut dönüşümün göz ardı edilmemesi gerektiği ifade edildi. Büyük projeler sonrası küçük sermayeyi gözardı eden bir politikanın uzun dönemde başarısız sonuçlar doğuracağı üzerinde duruldu.

Selçuk Delipınar (Tiyatro Merdiven):

► Alternatif tiyatro mekânlarının kent dokusuna katılmasının gerektiği dile getirildi. Tiyatro ruhsatı alan yerlerin sayısının azlığına ve bu nedenle bağımsız tiyatrocuların oyun sergileyecek mekân bulma konusunda sıkıntı çektiklerine değinildi. Tiyatro mekânlarının kamusal alan olarak görmenin gerekliliği ifade edildi. Kamunun bir araya geldiği, tartıştığı yerler haline gelebilecek tiyatro mekânlarının kamusal alan olarak ele alınabileceği üzerinde duruldu.

► İBB'nin alternatif tiyatro mekânı açması ya da mevcut mekânları desteklemesi gerekliliği ifade edildi. Mekânı olan tiyatroların ve mekânsız tiyatroların farklı bakış açılarıyla ele alınması gerektiği üzerinde duruldu. Zor durumda olan mevcut tiyatro mekânlarının kurtarılması yönünde çalışmaların yapılması, yeni bir haritalandırma çalışması ile tiyatro mekânlarının ticari işletme kategorisi dışında ele alınması dile getirildi.

Asuman Türkün (Yıldız Teknik Üniversitesi):

► Beyoğlu'nda çalışan katılımcı tarafından bir sürü sorunun varlığına değinildi. Çok çeşitli anketlerin ve görüşmelerin yapıldığı ve verilerin olduğu ifade edildi. Nasıl bir çerçevenin kurulması üzerinde düşünülmesi gerektiği üzerinde duruldu. Beyoğlu'nun çok farklı kesim ve buna bağlı olarak çok farklı problemleri barındırdığı ve her birinin ayrı sorun alanlarına karşılık geldiği ifade edildi. Farklı çalışma grupları ile temel sorunlar üzerinden çalışmaların yapılabileceği ve böylece çok yönlü ve kapsayıcı bir ele alışı sağlanabileceğine değinildi.

► İstanbul genelinde var olan yoksulluk ve gelir eşitsizliği gibi konuların birleştiği yerin Beyoğlu olduğu ifade edildi. Bu sorunların birbirinden ayırarak tartışma gerekliliği üzerinde duruldu. Ayrı ayrı problemler ele alınarak kapsayıcı bir strateji geliştirilebilir.

► Tarihsel süreç içerisinde Beyoğlu'na ve İstiklal Caddesi'ne baktığımızda iki alan da tek başına bir anlama sahip olmamıştır. Çevresi ile bütünlük içinde ve etkileşim halinde yaşamaktadırlar. Ama gelinen aşamada tek bir kesimi çeken ve diğer kesimleri dışlar haline gelen bir sürecin olduğu ifade edildi. Turistik alan haline gelen bu mekânların otelleşmenin artması ile birlikte tek tipleşme sürecine girdiği üzerinde durulmuştur. Birçok kesimin gelmesine katkı sağlayacak bir canlandırma, düzenleme çalışmasının önemine değinildi. Özellikle genç nüfusun gelerek, bu alanlarda vakit geçirerek bu alanları farklı faaliyetlere yönelik desteklemesi gerekmektedir. 90'larda yapılan canlandırma çalışmalarında kitapçıların, eğlence mekânlarının ve sanatçıların çok büyük katkısı olduğu ifade edildi. Bugün neler yapılabilir diye tekrar kapsamlı bir bakış açısıyla düşünülmelidir.

Erhan Kurtarır (Yıldız Teknik Üniversitesi):

► Proje kapsamında öğrencilerden rota çizmelerinin istendiği ifade edildi. Gelen sonuçların beklenenlerden farklı olduğuna değinildi. Bu farklılığın oluşmasındaki en önemli nedenin mekâna bakışın nesil ve kültürel anlamda farklılaştığının üzerinde duruldu. Mekânla kurulan ilişkinin kuşaklar arası farklılaşma ile farklı bir katmana işaret ettiği ve bu katmanlaşma ile birlikte de kültürel mirasa bakışın değişim gösterdiği ifade edildi.

► Somut olmayan kültürel miras konusunda yeteri kadar çalışmanın yapılmadığı dile getirildi. Somut olmayan kültürel mirasa yönelik yapılacak çalışmaların direk planlama çalışmalarına girdi oluşturmasının önemine değinildi. İstiklal Caddesi'nin önemli bir sahne işlevine sahip olduğu, neyin sahneleneceği, neyin yaşanacağı, nasıl kullanılacağı konularının kapsamlı bir çalışma sonucu belirlenmesi gerektiği ifade edildi. Somut olmayan kültürel mirasın planlama çalışmalarına nasıl dâhil edileceği üzerine çalışılması gerektiği dile getirildi. İBB'nin bu konuda yapabileceği en önemli çalışmanın ana ilkeleri oturtmak olduğu, ana ilkeler belirlendiği zaman alt ölçekte yapılacak çalışmalara da yol haritası çizilebileceği ifade edildi.

Nazlı Bülay Doğan (İstanbul Planlama Ajansı):

► Kültür varlığı kavramında müzeleştirme ve durağanlaştırma kavramların önemli sorunlar olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Kültür varlığı ve koruma kavramları konusunda İstiklal Caddesi gibi canlı ve yaşayan bir bölgede dikkatli olmanın gerekliliği ifade edilmiştir.

Günseli Dum (LİSTAG):

► Çocukları LGBTİ+ olan ailelere destek veren derneği temsilen katılan katılımcı; Beyoğlu'nun LGBTİ+ bireylere eskisi kadar güvenli alan oluşturmadığına değindi. Onur yürüyüşlerinde bile artık Mis Sokağın küçük bir kısmının kullanılabilirdiği ifade edildi. Yapılan diğer yorumlara katılmakla birlikte özellikle yaşam alanlarının güvence altına alınmasının zorlanması gerektiği üzerinde duruldu.

Selda Burma:

► Beyoğlu Senin katılım süreci kapsamında İletişim Ofisi'nin kurulmuş olmasının, Beyoğlu sakinleri ve gruplarla görüşülüyor olmasının çok değerli olduğu ifade edildi. Belediye'nin sorunları tespit etmesi ve kendi sınırlarını tespit ederek, dayanışma gruplarının bir araya geleceği bir ortam yaratması ve asıl onların sorunlarını çözmeye destek olması önemli konu başlıklarını oluşturmaktadır. Mekânsal bir planın sonuçlandırılmasındansa asıl önemli olanın sürecin kendisi olduğuna dikkat çekildi.

Fırat Sipahioğlu:

► Beyoğlu dendiğinde algısal olarak Taksim meydanı, Galata Kulesi, Tünel vb. gibi sit alanını kapsayan bölge daha çok akla gelmektedir. Hafıza mekânı dediğimizde de bu alanlardan bahsedilmektedir. Bu kadar çok bölgesel farklılaşmanın ve sorunun olduğu

bir alanda somut problemlerin gruplandırılıp ele alınması, mekânsal açıdan da başarılı sonuçların alınmasına olanak sağlayacağı ifade edildi.

► Tarihi merkez ile ilgili en fazla dile getirilen sorunun, açılma döneminde artan turistikleşme olduğu ve bunun etkilerinin mekânda çok fazla görüldüğü üzerinde duruldu. Sokaklarda yürünemeyecek kadar yoğun bir kalabalığın olduğu ifade edildi. Bu turistik talebin karşılığı olarak zincir mağazaların ağırlığının arttığı, bu alanların tamamen bir tüketim mekânına dönüştüğü belirtildi. Üretim mekânı olarak yeniden nasıl kurgulanması gerektiği üzerine düşünmenin gerekliliği ifade edildi.

Handan Delipinar (Tiyatro Merdiven):

► Hasköy sahil bandının İstanbul'un en uzun sahil yürüyüş bandına sahip olabileceken sürekli kesintilere uğradığı ifade edilmiştir. Sürekli kesintilere uğrayan bu bandın kesintisiz ve canlı bir kullanıma izin verecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerekliliği dile getirilmiştir.

Dilek Şişman (Cihangir Güzelleştirme Derneği):

► Beyoğlu Strateji Plan sürecine dair daha önce yapılmış görüşmelere katıldığını ifade eden katılımcı tarafından sürecin takvimsel anlamda ne durumda olduğunun güncel olarak paylaşılması ihtiyacı duyulduğu dile getirildi. Strateji Planı'nın içeriğine dair yapılacak somut paylaşımların da gerekli olduğu ifade edildi.

► Beyoğlu'nun depreme ve afete karşı dayanıklı hale getirilmesi konusunun da ele alınmasının önemi değinildi. Beyoğlu'nda kentsel sit alanı dışındaki bölgelerde bir kentsel dönüşüm uygulamasının sürmekte olduğu dile getirildi. Bu çalışmalar daha çok Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Ancak bu konunun Beyoğlu Strateji Planı sayesinde gündeme getirilmesinin, yeni yaklaşımlar önermesinin mümkün olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiği üzerinde duruldu. Özellikle kentsel sit alanı içerisinde imar artışı yapmak mümkün değil ve bu nedenle de binalar dayanıklılaştırılmıyor. Yapıların dayanıklı hale getirilmesi, kentsel iyileştirme vizyonu ile nasıl hızlandırılabilir konuları üzerine düşünmek gerekmektedir. Strateji planının bu konulara bir yaklaşım geliştirmesi gerektiği dile getirildi. İBB'nin ilgili daire başkanlıkları ve müdürlükler ile ortak bir program geliştirebileceği üzerinde duruldu.

Reyhan Meral:

► Beyoğlu ile ilgili yapılması gerekenlerin öncelikle kısa, orta ve uzun vadede planlamasının önemli olduğu ifade edildi. Kısa vadede acil yapılması gerekenler içerisinde deprem toplanma alanı, konut stoğunun yıpranmış olduğu belirtildi. Beyoğlu'nda deprem toplanma alanı probleminin olduğuna dikkat çekildi. Teknik olarak deprem toplanma alanı olarak kullanımı imkânsız yerler deprem toplanma alanı olarak belirlendiği görülmektedir. Hızlıca atılması gereken adımların başında deprem toplanma alanının belirlenmesi ve deprem konteynirlerinin kullanıma hazır hale getirilmesi gerekliliği üzerinde duruldu. Orta vadede Beyoğlu'nun dönüşümüne ilişkin iki farklı bakış açısı olduğu ifade edilmiştir. Birincisi merkezi hükümetin ve Beyoğlu Belediyesi'nin sahip olduğu bakış açısıdır. İkincisi ise İBB vizyonunun sahip olduğu bakış açısıdır. Bu bakış açılarının birbirleri ile uyumlu olmadığı görülmektedir.

► Yapılan çalışmalarda tarihi eserlerin kimliği dikkate alınmadan değerlendirildiği ve yıkıma maruz kaldığı üzerinde durulmuştur. Kasımpaşa'daki Divanhane karakol binasının buna en önemli örnek olarak gösterilebileceği ifade edildi. Yol genişletme çalışmaları adı altında yapılan yıkımların dozerler ve kepçelerle gerçekleştirildiği ve bu uygulamanın tarihi yapılar üzerinde ciddi tahribata sebep olduğu dile getirildi.

DEĞERLENDİRME VE KAPANIŞ

FATİH DOĞAN

Şehir Planlama Şube Müdürü

Katkılarınız için teşekkür ediyoruz.

Beyoğlu Strateji Planı için daha önce belirlenen ve sizlere aktarılan takvimde, pandemi nedeniyle bazı gecikmeler yaşandı. Asuman hocanın belirttiği bu konular ile ilgili uzun erimli bir süreç ile birlikte strateji planı devamlı olarak güncellenecektir. Bütünleşik gitmemizde fayda görüyorum. Kentsel dönüşüm ve kıyı kullanımı ile ilgili konular çalışma grupları kapsamında ele alınacak ve değerlendirilecektir. Tüm süreci açık ve şeffaf bir şekilde yürüteceğiz. Kıyı kullanımları ve mega projelerin etkilerini ölçmek amacıyla da yapacağımız çalışmalar bulunmaktadır. Haliç tersanesi projesi geçmiş dönemde yer alan bir projedir, bilim merkezi projesi de yine geçmişten gelmektedir. Bu ve buna benzer konu başlıkları Strateji Planı çerçevesinde tekrar değerlendirilecektir.

Kültürel mekânlar çok önemli bir konu, hem kamusal hem de özel kültür mekânları ile ilgili kararlar üretilecektir. Bu kararlar nüfusa etki ettiği için itinalı davranılacaktır, bir müdahale diğer katmanı etkileyebilmektedir.

Çalışmaların kayıt altına alınması ve geleceğe taşınmasını önemsiyoruz. Derdimiz aynı zamanda demokratik katılım sürecinin kurumumuzda içselleştirilmesini sağlamaktır. Kültür yolunda göz ardı edilmiş pek çok mekân yer almaktadır ve bu mekânları "Beyoğlu Senin" çalışmaları dâhilinde değerlendireceğiz. Ana ilkeleri ortaya koyacağız ve süreç içerisinde güncelleyeceğiz.

Herkesi kapsamak durumundayız, dezavantajlı gruplara özen göstermeyi önemsiyoruz. Beyoğlu'nun inişleri ve çıkışları var, tek tipleşmeyi engellemenin yolu konusu politik bir konu, yaptığımız çalışma ile süreçleri hızlandıracak faaliyetler yapmalıyız. Beyoğlu'nun tamamına aynı önemi gösteriyoruz.

Strateji planını çalışma gruplarıyla ilgili oluşturacağımız için henüz bir taslak bulunmamaktadır. Sonuç itibari ile belirlediğimiz 6 tema altında tartışacağımız politika, strateji ve eylemler üretilecektir. Tüm bu çalışma süreçlerinin planlama pratiği ve kamu yönetimi açısından önemli bir başlangıç olacağını umuyorum.